

רב"ט גדליה פרילוצקי

5384

בן רבקה ויצחק-דוב

נולד ב- 4.10.1925

התגייס לצה"ל בפברואר 1948

שרת בגדוד "הבוקעים הראשון" (51)

נפל ב- 17.10.1948

בקרב על המשלט

פרילוצקי, גדליה-נחמן הכהן

בן רבקה ויצחק-דוב, נולד ביום ט"ז בתשרי תרפ"ה (14.10.1925) בברלין, בירת גרמניה ועלה בשנת 1941 במסגרת עליית-הנוער עם אחיו הצעיר דניאל. הוא התקבל לכפר הנוער הדתי בכפר חסידים. היה חבר ב"הפועל המזרחי". במלחמת-העולם השנייה התגייס לחיל-הים הבריטי, עבד באוניות כמסגר והגיע לדרגת רב-סמל (אחיו הגדול ואחותו התגייסו אף הם לצבא). כששוחרר עבד במקצועו בתל-אביב ותמך באמו שהגיעה מצרפת. בחודש פברואר 1948 התגייס ושירת כמקלען בדרגת רב-טוראי באחת מפלוגות חטיבת "גבעתי". באחת מפעולות-הלילה נפצע קל, עבר את קווי המצרים וניצל בהסתתרו מתחת לגשר. "הנני מוכן לתת את חיי למען חיי חופש" - אמר לחבריו. השתתף במבצע "יואב" לפריצת הדרך לנגב והיה בכוח שתקף את מערך הצומת המצרי. בקרב קשה זה נפל בעת שפיקד על כיתתו בהסתערות. ביום י"ד בתשרי הובא למנוחת-עולמים בבית-הקברות הצבאי בכפר ורבורג.

דרך עלייתו לארץ

הסוכנות היהודית לארץ ישראל, הידועה בשמה המקוצר הסוכנות היהודית, היא ארגון יהודי כלל עולמי שמרכזו בישראל, הפועל מכספי תרומות ובשותפות עם תורמים מרחבי העולם ומישראל. הסוכנות היהודית הוקמה בשנת 1929 כזרוע המבצעת של ההסתדרות הציונית העולמית. בתקופת המנדט הבריטי היוותה הסוכנות את מוסד השלטון של היישוב היהודי. עם הקמת המדינה הועברו תפקידי ניהול המדינה לממשלת ישראל, והסוכנות היהודית מתמקדת כיום בשלושה תחומי עשייה עיקריים:

- עידוד עלייה וסיוע בקליטה מוצלחת.
- חינוך יהודי-ציוני בקהילות העולם (פורמלי ובלתי פורמלי) וקשר עם יהדות העולם.
- חיזוק הקהילה היהודית בישראל.

לסוכנות היהודית שותפות אסטרטגית עם ממשלת ישראל ומעמדה החוקי והציבורי ייחודי ומעוגן ב"חוק המעמד" שהתקבל ב-1950. לצד חתימת אמנה בין הממשלה לסוכנות, קיימת קביעה ברורה של חלוקת העיסוקים בין הממשלה לבין הסוכנות.

מקום לימודיו

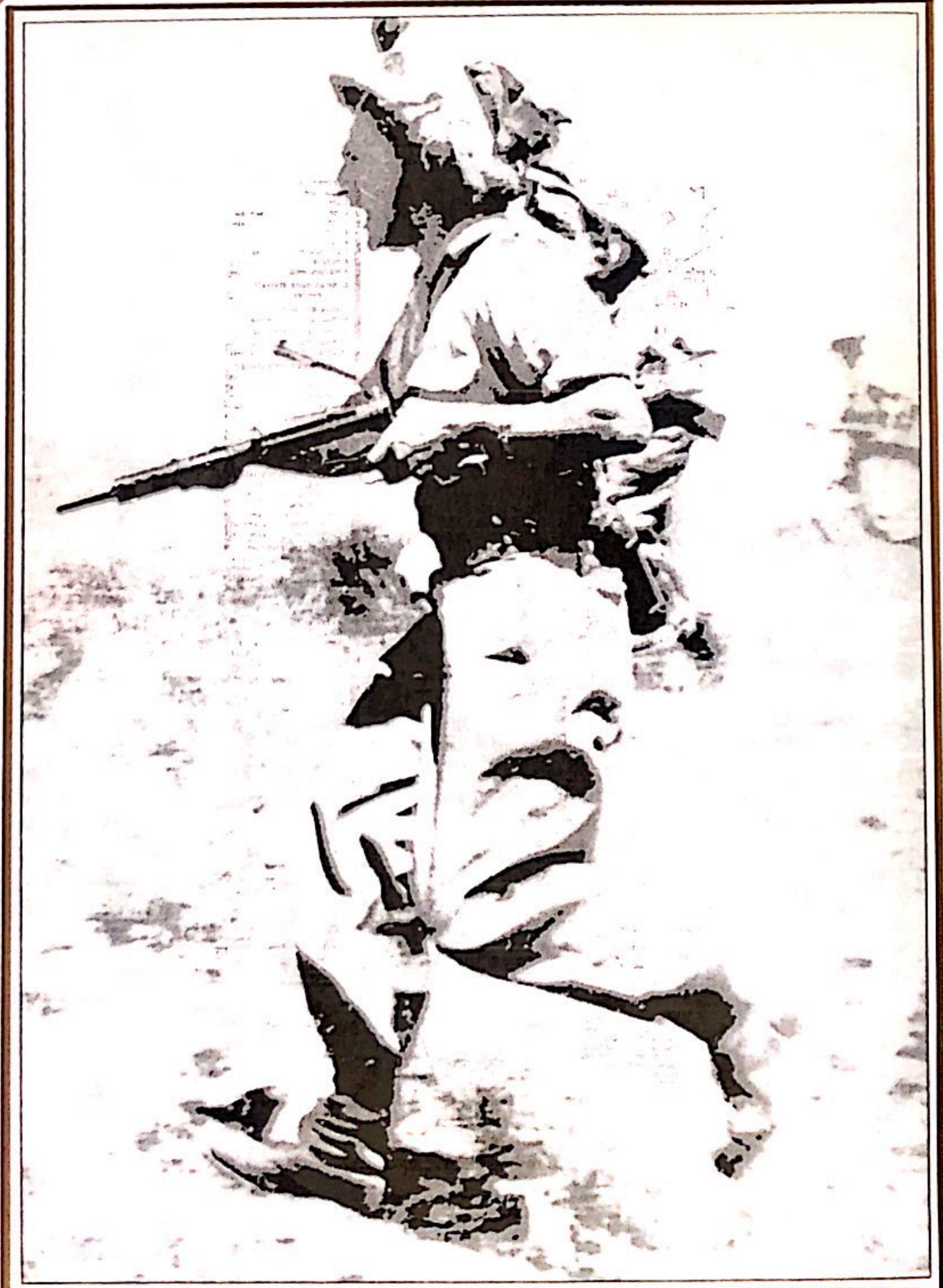
תיאור וזהות: בייס ממ"ד שש שנתי הפועל במסגרת כפר נוער של עליית הנוער. כפר הקולט ילדי עולים במשך כל שנות קיומו. אוכלוסיית התלמידים מורכבת בעיקר מילדים עולים מחבר העמים ואתיופיה, לצד ילדים ישראלים ומנסה להביא את כלל אוכלוסיית ביה"ס לידי התערות מליאה בחברה ובעם.

תולדות הקשר של ביה"ס עם מורשה: ביה"ס מצוי בקשר עם מורשה למן שנת תשס"ד. מטעם ביה"ס עברו תוכנית הכשרה במורשה שני רכזים, וכן מנהלת ביה"ס.

חבר בפועל המזרחי

הסתדרות 'הפועל המזרחי' נוסדה ב-16 באפריל 1922 בירושלים על ידי כשלושים נציגים של מאות חלוצים דתיים שעלו לארץ ישראל ממזרח אירופה לאחר מלחמת העולם הראשונה. חלוצים אלה ביקשו להשתתף בבניין הארץ, תוך שמירה על מצוות התורה, ולהקים בארץ חברה דתית עובדת המקיימת חיי עבודת כפיים בשילוב עם קיום מצוות ולימוד תורה. 'הפועל המזרחי' הוקמה במטרה לאגד את החלוצים הדתיים כשותפים פעילים בבנין הארץ תוך שילוב ערכי התורה עם ערכים סוציאליסטיים ברוח הסיסמה 'תורה ועבודה'. בשנת 1923 חלה 'הפועל המזרחי' לפעול כהסתדרות נפרדת: פתחה מטבחי פועלים כשרים בתל-אביב, ירושלים, חיפה ופתח תקווה; הקימה לשכות עבודה עצמאיות, שסייעו במציאת עבודה וברכישת מקצוע; הפעילה קופת חולים עצמאית. בשנת 1924 התפלגה 'הפועל המזרחי' בעקבות החלטת הפלג השמאלי בתנועה להצטרף להכללית הסתדרות. בשנת 1928 פרשה 'הפועל המזרחי' מההסתדרות הכללית והתאחדה שוב, לאחר שהסכימה עם ההסתדרות על חלוקת עבודה ושיתוף פעולה בקופת חולים. ההסכם לא יצא לפועל במלואו, אך במהלך שנות ה-40 התחזק שיתוף הפעולה עם ההסתדרות ו'הפועל המזרחי' הצטרפה בהדרגה למסגרותיה השונות - האיגוד המקצועי, הסתדרות המורים, החקלאיהמרכ. הפועל המזרחי פעלה כחלק מתנועת ה'מזרחי' העולמית ושיתפה עמה פעולה בתוך התנועה הציונית בתחום המדיני ובתחום החינוך. עם זאת היו עימותים בין התנועות על רקע ההבדלים ביניהן: ה'מזרחי' היתה תנועה של המעמד הבינוני, שהלכה בדרכי הציונות הכללית, בעוד ש'הפועל המזרחי' היתה תנועה של פועלים, שהלכה בדרכי תנועת העבודה, דגלה בעקרונות של שיוויון וצדק סוציאלי ויחסה חשיבות רבה לפעילות המעשית וההתישבותית. 'המזרחי' חששה מפני עצמאותה והתחזקותה של 'הפועל המזרחי', ולכן תמכתה בה באופן מוגבל ביותר והקשתה על פעילותה. במקביל, התקשתה 'הפועל המזרחי' לשתף פעולה עם ההסתדרות הכללית בשל עמדותיה השונות (הדגשת ייחודו של עם ישראל, ההתנגדות לרעיון מלחמת מעמדות והדרישה לבוררות בסכסוכי עבודה) ובשל הופעתה כגורם מתבדל בשוק העבודה. בשנת 1925 יסדה 'הפועל המזרחי' מסגרת עולמית בשם 'הברית העולמית של תנועת תורה ועבודה', אליה השתייכו 'צעירי המזרחי' והתנועות החלוציות של ה'מזרחי' בארצות שונות. בשנות ה-30 התפשטה התנועה ברחבי תבל, הקימה מרכזים ארציים וסניפים במדינות רבות וניהלה פעולה חינוכית ורעיונית ענפה. בשנת 1929 נוסדה 'בני עקיבא' כתנועת הנוער של 'הפועל המזרחי', ובשנת 1940 החלה הקמת רשת ישיבות הקשורה ל'בני עקיבא'. בשנת 1929 הוקמה מועצת פועלות של 'הפועל המזרחי' במטרה לספק תעסוקה לחברות ולסייע לעולות בקליטה, בדיור, בהכוננה ובהכשרה מקצועית. הוקמו גם מוסדות חינוך - גנים, בתי ילדים, מעונות ופנימיות - במטרה לאפשר לאמהות לצאת לעבודה. בשנת 1939 נוסדה אגודת הספורט 'אליצור'. במהלך השנים נוסדו מוסדות כלכליים: 'קרן תורה ועבודה' (המכשיר הכספי של התנועה), חברה משכנת, קואופרטיבים לבנין ולהובלה, בית דפוס, קופות מלווה ועוד. מאז הקמתה יחסה התנועה חשיבות רבה לפעולה

חייל בתש"ח

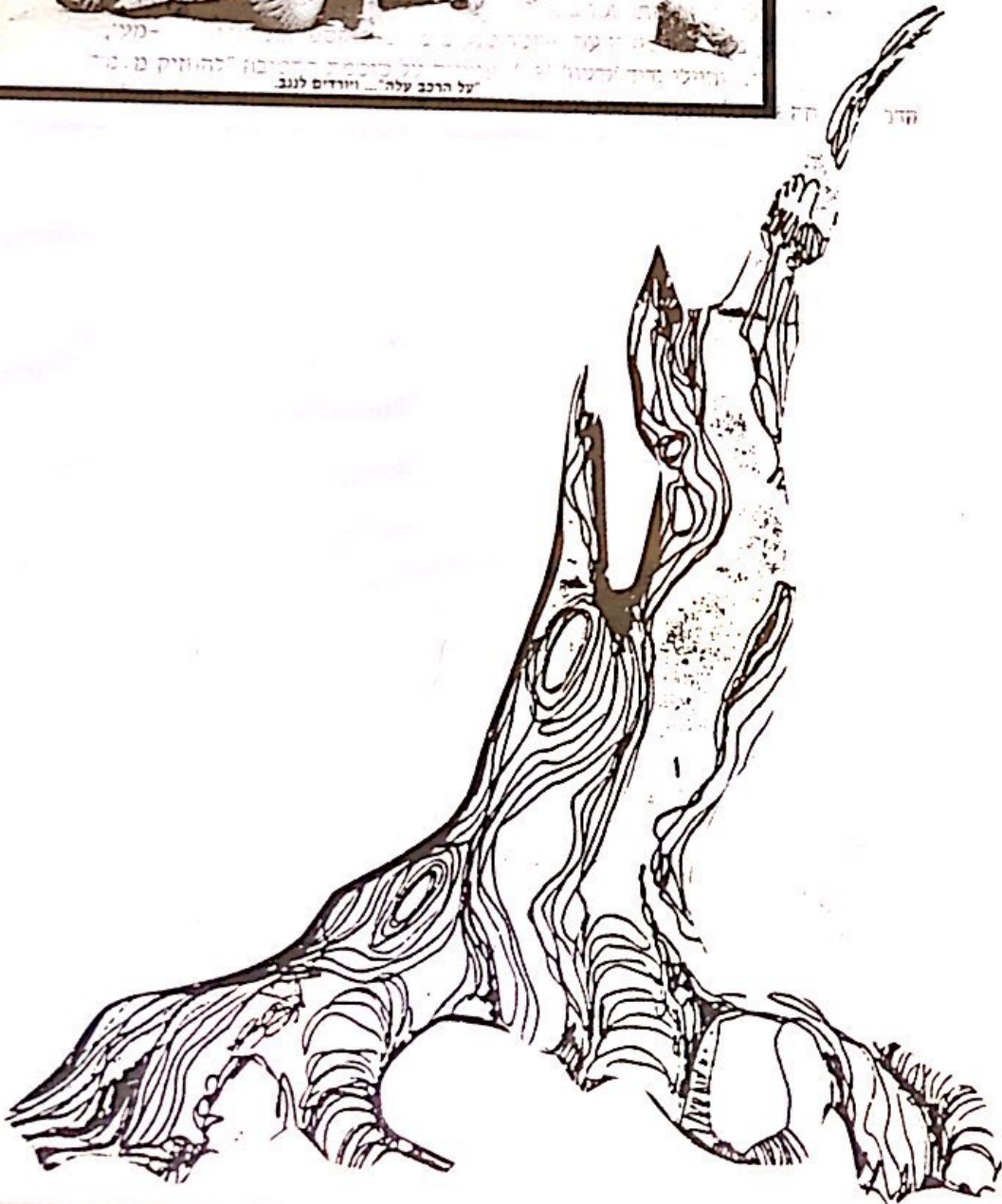

באימונים

הירידה לנגב

הירידה לנגב (מבצע 'אסף')

בנובמבר 1948, לאחר מבצע 'חירם', התארגנה החטיבה מחדש. הושלם תהליך מיוזגם של גדוד 'דרור' (14) וגדוד 'גורן' (15) והקמתו של גדוד חדש במקומם, 'גדוד הפשיטה הממוכן', גדוד 19, ובו פלוגות של ג'יפים, זחלמי"ם ושריוניות.

המבצע הראשון בנגב, בו נטלו חלק לוחמי גולני, היה מבצע 'אסף' (5-7 בדצמבר 1948). וזאת, לאחר שביום ה' בכסלו תש"ט, 1.12.1948, פורסמה פקודת יום של מפקד החטיבה בכותרת "בדרך אל הנגב".

בעקבות מבצע 'יואב' (אוקטובר 1948) תכננו המצרים התקפת נגד לחילוך החטיבה המכותרת שלהם בכיס פלוג'ה. הם השתלטו על כמה תילים באגן נחל הבשור בנגב המערבי (ואדי עזה), יצרו טריז בין כוחות צה"ל בבארי ובנירים, ומיקשו את דרכי הנגב המערבי.

צוות-קרב בפיקוד מח"ט 8, האלוף יצחק שדה, שכלל את 'גדוד הפשיטה 89' ואת גדוד 'גדעון' (13) מחטיבת גולני (הגדוד שירד ראשון לנגב), בסיוע ארטילרי מתאים, יצא לחסל את הטרז המצרי.

ב-5 בדצמבר 1948 תפס 'גדוד הפשיטה 89' את המוצבים שיח'-נוראן וח'רבת-אל-מעין והעבירם לידי חיילי גולני שהתבססו בהם עם נשק מסייע. למחרת (6.12.1948) תקפו המצרים בכוח רב, בסיוע ארטילרי עם תריסר טנקים מדגם 'לוקסט' את ח'רבת אל-מעין ושייח'-נוראן. אלא שחיילי גדוד 'גדעון' (13), אמונים על סימת החטיבה "להחזיק מעמד", הדפו בהצלחה את כל התקפות המצרים. אבדות האויב המצרי היו: 7 טנקים ו-30 חיילים.

כך נפל גדליה...

אור ל-17 באוקטובר כבש גדוד 51 של גבעתי את המשלטים 100, 113 ומשלט "הצומת הדרומי". במהלך יום הלחימה נהדפו ארבע התקפות נגד מצריות, ועם רדת החשיכה נכבש גם מוצב "הצומת הצפוני". בקרבות נהרגו עשרים ושבעה לוחמים של גבעתי, ועשרות לוחמים נפצעו. הדרך לנגב נותרה עדיין חסומה, משום שהמצרים החזיקו עדיין במוצבי כאוכבה, בית תימה וחוליקאת. יגאל אלון, מפקד חזית הדרום, הטיל על חטיבות גבעתי ויפתח את המשימה להשתלט על משלטי חוליקאת וכאוכבה. גדוד 54 של גבעתי כבש בליל 18/17 באוקטובר את מוצבי כאוכבה בלא התנגדות, אך פלוגה מהגדוד הראשון של יפתח נכשלה בניסיון התקיפה של מוצב 138.5 מזרחית לחוליקאת — המוצב שחטיבת הנגב נכשלה בניסיון לכבוש אותו בליל 18/17 ביולי.

17.10.48 — המשלטים, שנתפסו אתמול ע"י האויב, פונו, חוץ מתצפית שנשארה בדהראת מחמוד.

ת.נ.צ.ב.ה.
גדליה פרילוצקי
1925-1948

אם יש חיבה בעולם
הרי שכולה שלך...
אם יש תקווה בעולם
היא ניתנת לך...
אם יש אהבה בעולם
היא מוקדשת לך...
אם יש נצח בעולם
הוא לך - בתקווה...

רַק שִׁבְרִיר שְׁנֵה בֵּין לְהִיּוֹת אִו לְחַדְלָ,
רַק שִׁבְרִיר שְׁנֵה בֵּין לְבָכוֹת אִו לְצִהָלָ,
רַק שִׁבְרִיר שְׁנֵה בֵּין פְּסָגָה לְבֵין תְּהוֹם,
רַק שִׁבְרִיר שְׁנֵה בֵּין מְצִיאוֹת לְחִלוֹם,
וְאַעַ פּוֹסְעִים בָּךְ, תַּמַּת נַעֲלָם הַשְּׁנֵה -
מִי אֶל הַר הָאֲשֶׁר וְצִי לְתַהוֹם הַנְּשִׁיָּה.

המלים המצטרות אל המוות
חלשות ועיוורות כאיקרה.
המלים המצטרות אל המוות
פושטות אטיות כמו פשוט
בכל הנימים הדקות של האדם.

מלים שכתבת
בירוק. בקט
מקלות
כסוב פניו פרט השמש.

המלים המצטרות אל המוות
נמוכות כעצא.
רוח בטבולאים:
לא המלים מצטרות אל המוות.